

Memo septembercirculaire 2025

Jaarlijks publiceert de rijksoverheid drie circulaire

In die circulaire staat informatie over de ontwikkeling van de algemene uitkering uit het gemeentefonds en over specifieke uitkeringen. Via de meicirculaire worden gemeenten over de financiële kaders voor hun begrotingen geïnformeerd. De septembercirculaire geeft een geactualiseerd beeld, gebaseerd op de Miljoenennota en de begroting van het Gemeentefonds. In de decembercirculaire is de Najaarsnota van het rijk verwerkt.

De septembercirculaire 2025 is op dinsdag 16 september verschenen. Deze circulaire bevat informatie over de tekorten in het budget voor jeugdzorg voor de jaren 2023 en 2024 en de actualisatie van het volume accres en LPO accres op basis van de Miljoenennota 2026.

Samenvatting

De algemene uitkering daalt in de komende jaren

In onderstaande tabel zijn de mutaties van de septembercirculaire 2025 weergegeven. Een toelichting op deze posten vindt u na deze tabel.

Algemene Uitkering	2025	2026	2027	2028	2029
Beginstand septembercirculaire	46.360	47.106	48.475	48.579	50.570
<i>Algemene dienst</i>					
Volume accres historisch Bbp	0	0	-34	-67	-101
LPO accres prijs Bbp	0	-103	-103	-100	-101
Voorschot ruimte onder BCF-plafond 2025	481	0	0	0	0
Overige ontwikkelingen uitkeringsfactor (o.a. afronding)	0	34	0	0	0
Hoeveelheidsverschillen	244	98	108	130	148
Ontwikkeling uitkeringsbasis in septembercirculaire 2025	0	-34	-34	-33	-34
WOZ-waarden mutaties	-288	-131	-133	-136	-138
Totaal algemene dienst	437	-136	-196	-206	-226
<i>Taakmutaties</i>					
Rijksvaccinatieprogramma	2	0	0	0	0
Wet integrale suïcidepreventie	0	10	10	11	11
Hervormingsagenda Jeugd 2023 en 2024	886	0	0	0	0
Loon- en prijsbijstelling middelen op de AP jeugdhulp	0	29	25	25	26
Toezicht gastouderopvang	0	2	3	3	2
Implementatie Participatiewet in balans	25	11	3	1	1
Vervroegde Tweede Kamer verkiezingen	78	0	0	0	0
Totaal taakmutaties	991	52	41	40	40
<i>IU/DU/SU</i>					

Participatie (IU)	39	41	44	-1	-1
Versterking omgevingsveiligheidsdiensten	3	4	4	3	0
Register Externe Veiligheidsrisico's	2	2	0	0	0
Spreidingswet	32	0	0	0	0
Capaciteit decentrale overheden klimaat- en energiebeleid (CDOKE)	0	720	0	0	0
Overheidsbrede Dienstverlening	0	21	21	21	21
Totaal IU/DU/SU	76	788	69	23	20
<i>3 D's Sociaal Domein</i>					
Totaal 3 D's	0	0	0	0	0
<i>Overig</i>					
Afrondingsverschillen	2	2	-2	0	-1
Totaal overig	2	2	-2	0	-1
Eindstand septembercirculaire 2025	47.866	47.812	48.387	48.436	50.403
<i>Saldo mutaties</i>	<i>1.506</i>	<i>706</i>	<i>-88</i>	<i>-143</i>	<i>-167</i>

Toelichting op de mutaties in de septembercirculaire 2025

Volume accres

In de informatie die we in september 2025 hebben ontvangen, staat een nieuwe schatting voor het accres van 2026 en de jaren daarna. Deze schatting is gebaseerd op hoeveel het bruto binnenlands product naar verwachting zal groeien, zoals voorspeld door het Centraal Planbureau voor 2026. Het accres wordt berekend aan de hand van het gemiddelde van de groei van het bruto binnenlands product over de afgelopen 8 jaar (van 9 jaar geleden tot 2 jaar geleden).

Accres voor loon- en prijsontwikkelingen

Het LPO accres hangt af van de ontwikkeling van de economie. Het LPO accres verandert in vergelijking met eerder voorspelde cijfers voor 2025. De aanpassing voor inflatie volgt de economische groei van het huidige jaar. Voor de jaren na 2025 is de voorspelling van de economische groei naar beneden bijgesteld.

BTW Compensatie Fonds (BCF)

Het maximumbedrag dat gemeenten kunnen ontvangen uit het BTW compensatiefonds is in 2025 vastgesteld op € 4,5 miljard. Als de totale aanvragen onder dit bedrag blijven, wordt het resterende bedrag aan de gemeenten uitgekeerd. Als het maximumbedrag wordt overschreden, moeten gemeenten geld terugbetalen.

Elk jaar ontvangen gemeenten een voorlopige betaling in september, gebaseerd op de verwachte onderbesteding van dat jaar. In mei van het volgende jaar wordt de definitieve afrekening gemaakt. Voor het jaar 2025 is de voorlopige betaling vastgesteld op € 428 miljoen. Voor Zwartewaterland betekent dit een teruggave van € 481.000.

Gemeenten mogen in hun begroting voor 2026 een structurele stelpost BCF opnemen ter grootte van de ruimte onder het plafond van het jaar 2024. Dit bedrag is vastgesteld op € 332 miljoen voor alle gemeenten samen. Dit komt overeen met ongeveer 11 punten van de uitkeringsfactor. Dat komt overeen met ongeveer € 335.000 voor Zwartewaterland.

In de begroting stond al een stelpost voor het BCF:

2026 € 330.000
2027 € 300.000
2028 en volgende € 200.00

Voorzichtigheidshalve laten we de begrote bedragen voor 2026 en 2027 ongewijzigd en verhogen we vanaf 2028 de stelpost naar € 300.000.

Taakmutaties

Een taakmutatie in de algemene uitkering van het Rijk (via het gemeentefonds) betekent een wijziging in het bedrag dat gemeenten ontvangen, bijvoorbeeld omdat het takenpakket van gemeenten verandert of er sprake is van kostenstijgingen.

Extra middelen gemeenten en jeugd

Het demissionaire kabinet heeft besloten om het tekort aan geld voor jeugdzorg in 2023 en 2024 te compenseren. Er wordt daarvoor € 728 miljoen als nabetaling beschikbaar gesteld in 2025. Voor Zwartewaterland is dit een bedrag van € 886.000.

Verhoging van salarissen en prijzen voor jeugdhulp

Dit betreft een verhoging op de Aanvullende Post gereserveerde middelen voor het verhogen van salarissen en prijzen die samenhangen met de voor Jeugdzorg gereserveerde middelen uit het Coalitieakkoord Rutte IV (decentralisatie van de Jeugdzorg per 1 januari 2015). In september 2025 wordt het geld voor de jaren na 2025 overgeheveld naar de algemene pot.

Implementatie Participatiewet in balans

Het kabinet werkt aan het vereenvoudigen en verbeteren van de Participatiewet met het wetsvoorstel Participatiewet in Balans. Dit houdt in dat er meer rekening wordt gehouden met individuele situaties, regels worden versoepeld en er een menselijkere aanpak komt. Voor 2025 en 2026 ontvangt Zwartewaterland hiervoor € 25.000 en € 11.000.

Wet integrale suicidepreventie

Op 1 januari 2026 zal de Wet integrale suicidepreventie van kracht worden. Gemeenten moeten volgens deze wet suicidepreventie opnemen en uitvoeren in hun gezondheidsbeleid. Hiervoor wordt vanaf 2026 jaarlijks €10 miljoen beschikbaar gesteld. Wij ontvangen een bedrag van ongeveer € 10.000 per jaar.

Vervroegde Tweede Kamer verkiezingen

Voor de organisatie van de vervroegde Tweede Kamerverkiezing op 29 oktober stelt het kabinet eenmalig € 60 miljoen beschikbaar aan gemeenten. Dit extra geld is boven op de reguliere vergoeding die gemeenten jaarlijks ontvangen via het gemeentefonds voor het organiseren van verkiezingen. Wij ontvangen in 2025 € 78.000.

Decentralisatie uitkeringen

De decentralisatie-uitkering is een uitkering van het Rijk aan de gemeente met een specifiek doel die verstrekt wordt via het gemeentefonds en daarom dus wel bestedingsvrij is.

Capaciteit decentrale overheden klimaat- en energiebeleid (CDOKE)

Gemeenten en provincies ontvangen van 2023 tot 2025 middelen om hun interne organisatie te versterken voor de uitvoering van het klimaat- en energiebeleid (CDOKE). Dit geld mag worden ingezet voor het aantrekken van extra personeel en externe expertise. Jaarlijks moet hierover aan het Rijk verantwoording over de besteding worden afgelegd (SPUK).

In het jaar 2026 worden deze middelen via de algemene uitkering verstrekt (en niet meer als SPUK). Er wordt ruim € 666 miljoen beschikbaar gesteld. Hiervan wordt € 30,5 miljoen verdeeld volgens een nog vast te stellen verdeelsleutel in overleg met de VNG. Deze steun geldt tot en met 2030, maar hoe het na 2026 wordt verdeeld is nog niet besloten.

De financiële steun (voor Zwartewaterland in 2026 een bedrag van € 720.000) bestaat uit een basisbedrag voor alle gemeenten en extra geld voor gemeenten die al financiering hebben aangevraagd voor specifieke projecten, zoals het creëren van milieuzones zonder uitstoot, het bouwen van zonneweiden of windparken, en het verduurzamen van woningen.

Overheidsbrede dienstverlening

Vanaf 2026 wordt de financiële ondersteuning voor gemeenten bij digitale overheidstaken omgezet naar steun voor algemene dienstverlening. Dit helpt gemeenten bij het bieden van gemakkelijke en vriendelijke hulp bij zaken met de (digitale) overheid en bij het coördineren van lokale netwerken. Hiervoor is jaarlijks € 15,4 miljoen beschikbaar. Wij ontvangen vanaf 2026 jaarlijks € 21.000.

Verwerking in de programmabegroting 2025-2029

Met de uitkomsten van de septembercirculaire hebben wij in de jaren 2026 tot en met 2028 een negatief begrotingssaldo

In onderstaande tabel is zichtbaar welke gevolgen de septembercirculaire heeft voor het begrotingssaldo in de meerjarenbegroting:

Algemene Uitkering	2025	2026	2027	2028	2029
Verschil met vorige circulaire	1.506	706	-88	-143	-167
<i>Te verrekenen:</i>					
Stelpost BTW Compensatiefonds	0	0	0	100	100
Toevoegen aan reserve SD (Hervormingsagenda Jeugd)	-886				
Toerekenen aan budgetten (-)	-181	-811	-85	-38	-34
<i>Gevolgen begroting (-/- = nadeel)</i>	<i>439</i>	<i>-105</i>	<i>-173</i>	<i>-81</i>	<i>-101</i>
Saldo MJB 2025-2029 na MJB 2026-2029	230	-133	135	-461	966
Saldo MJB na verwerking septembercirculaire 2025	669	-238	-38	-542	865